T.C.
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

COP31 TÜRKİYE ANTALYA

Sayı :30824082-610/ 17085405 21 Ekim 2026
Konu :Yazılı Soru Önergeleri

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Milletvekillerimiz tarafından şahsıma yöneltilen ve ilişik listede; TBMM Esas numaraları ve konuları belirtilen yazılı soru önergeleri incelenmiş olup, söz konusu önergelerde yer alan hususlara ilişkin cevaplarımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Murat KURUM
Bakan

EK:
-Dosya (1 Takım)

Mustafa Kemal Mahallesi Eskişehir Devlet Yolu (Dumlupınar Bulvarı) 9. km. No: 278 Çankaya / Ankara
İrtibat: Şube Müdürü-Haydar DEMİRER Tel: 410 14 57
Faks:418 74 63 e-posta: haydar.demirer@csb.gov.tr elektronik ağ: www.csb.gov.tr

MUĞLA MİLLETVEKİLİ
SAYIN PROF. DR. METİN ERGUN'UN
TBMM 7/43499 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE
İLİŞKİN SORULAR VE CEVAPLARI

7/43499
GK 145

SORULAR

Muğla'nın Bodrum ilçesine bağlı Gümüşlük Mahallesi'nde bulunan ve tarihi bir antik liman niteliği taşıyan kıyı bölgesinde, denize doğrudan atık su deşarjı yapıldığına ilişkin görüntüler ve iddialar basına yansımıştır. Söz konusu haberlerde; sahilde bulunan rögarlar ve farklı noktalardan denize atık su akışı olduğu, bu durumun uzun yıllardır devam ettiği ve özellikle son günlerde kesintisiz şekilde sürdüğü ifade edilmektedir. Bölge esnafı ve vatandaşlar, kötü koku ve çevre kirliliği nedeniyle mağduriyet yaşadıklarını belirtmekte, turizm sezonu öncesinde sorunun çözülmesini talep etmektedir. Bu durum yalnızca çevre kirliliği değil; aynı zamanda halk sağlığı, deniz ekosistemi ve Türkiye'nin önemli turizm merkezlerinden biri olan Bodrum'un uluslararası marka değeri açısından da ciddi riskler barındırmaktadır. Bu çerçevede aşağıdaki soruların cevaplanması önem arz etmektedir.

1) Gümüşlük Mahallesi'nde denize atık su deşarjı yapıldığı iddiaları Bakanlığınız tarafından incelenmiş midir? İncelendiyse tespit edilen bulgular nelerdir?
2) Bu bölgede atık suyun denize karışmasına neden olan altyapı sorunları nelerdir?
3) Bölgede faaliyet gösteren kanalizasyon ve atık su arıtma sistemlerinin kapasitesi nedir? Mevcut kapasite bölgenin nüfus ve turizm yoğunluğunu karşılamakta mıdır?
4) Atık suyun doğrudan denize verilmesi konusunda ilgili kurum veya sorumlular hakkında herhangi bir idari veya cezai işlem yapılmış mıdır?
5) Bahse konu olayın deniz ekosistemi, balıkçılık faaliyetleri ve halk sağlığı üzerindeki etkilerine ilişkin herhangi bir analiz yapılmış mıdır?
6) Gümüşlük'teki antik limanın korunmasına yönelik özel bir çevre koruma planı bulunmakta mıdır? Bu plan kapsamında bugüne kadar hangi önlemler alınmıştır?
7) Bakanlığınızın Muğla genelinde benzer şekilde denize atık su deşarjı yapılan başka bölgelerle ilgili bir tespit veya çalışması var mıdır?
8) Türkiye genelinde kıyı bölgelerinde atık su yönetimi ve denetimine ilişkin mevcut sistem yeterli midir? Bakanlığınızca bu konuda yeni bir çalışma yapılacak mıdır?

CEVAPLAR

1) Bakanlığımızca vatandaş başvuruları, CİMER müracaatları, ihbar ve şikâyetler ile rutin denetim programları kapsamında Gümüşlük Mahallesi'nde yerinde incelemeler yapılmaktadır. Bu kapsamda Gümüşlük Plajı, Muğla Su ve Kanalizasyon İdaresi'ne (MUSKİ) ait parsel bacaları ve diğer altyapı unsurları, denize ulaşan dere ve çay güzergâhları ile bu alanlarda faaliyet gösteren işletmeler denetlenmektedir. Gerekli görülen noktalardan numune alınmakta, mevzuata aykırılık tespit edilmesi halinde 2872 sayılı Çevre Kanunu kapsamında idari işlem uygulanmaktadır.

2) Gümüşlük Mahallesi'nin evsel atık suları, MUSKİ tarafından işletilen Gümüşlük Atıksu Arıtma Tesisi'nde arıtılmaktadır. Tesiste Sürekli Atıksu İzleme Sistemi bulunmakta ve arıtılmış atıksu kalitesi mevzuat kapsamında izlenmektedir. Yapılan incelemelerde bazı atıksu hatları ve parsel bacalarının deniz alanına yakın güzergâhlardan geçtiği, altyapının belirli bölümlerinin eski olduğu gözlemlenmiştir. Yaz aylarındaki nüfus artışı ve aşırı yağışlar altyapı üzerindeki hidrolik yükü artırarak taşma riski oluşturabilmektedir. Bakım, onarım ve kapasite artırımı çalışmaları ilgili idare tarafından yürütülmektedir.

3) Söz konusu tesisin kapasitesi 9.900 m^3/gün olarak projelendirilmiş olup, 49.500 eşdeğer nüfusa hitap etmektedir. Tesis proses olarak ileri arıtım yöntemlerinden bir tanesi olan membran biyoreaktör yöntemi ile tasarlanmış olup, arıtım süreçleri bu doğrultuda gerçekleştirilmektedir.

Tesise 2026 yılı yaz sezonu itibariyle maksimum 4972 m^3/gün debide atıksu gelmiş olup, tesis kapasitesi hali hazırda gelen atıksu miktarını karşılamaktadır. Tesis arıtılmış atıksuyu Karakova Deresine deşarj etmektedir. Tesis çıkış noktasında arıtılmış atıksu Bakanlığımız tarafından anlık veri aktarımı gerçekleştiren SAİS (Sürekli Atıksu İzleme Sistemi) kabini ve sistemi ile takip edilmektedir.

4) Çevre kirliliğinin önlenmesi ve çevre kalitesinin korunması amacıyla Ülke çapında 2872 sayılı Çevre Kanunu ve bu kanuna istinaden çıkarılan mevzuat kapsamında Bakanlığımız merkez teşkilatı ve İl Müdürlüklerimizde görevli denetim personeli tarafından ani, birleşik ve şikâyet üzerine denetimler yapılmaktadır. Çevre Kanunu'na aykırı faaliyet gösteren ve çevre kirliliğe sebebiyet verenlere 2872 sayılı Çevre Kanunu ilgili maddelerince idari yaptırım uygulanmakta ayrıca çevre kirliliğine sebebiyet verenler hakkında Cumhuriyet Savcılıklarına suç duyurusunda bulunulmaktadır. Aykırılığın giderilmesine yönelik süreçler de takip edilmektedir.

Bakanlığımızca e-denetim sistemi verilerine göre, Muğla İlinde, son 5 yılda, su konulu yapılan çevre denetimleri sonucunda 64 uygunsuzluğa 27.378.065 TL idari yaptırım uygulanmıştır.

5) Gerekli görülen noktalardan çevresel numuneler alınarak yetkili laboratuvarlarda analiz ettirilmektedir. Yüzme alanlarında halk sağlığının korunması amacıyla Escherichia coli ve intestinal enterokok başta olmak üzere mikrobiyolojik parametreler izlenmekte ve sonuçlar ilgili yüzme suyu kalite kriterlerine göre değerlendirilmektedir. Risk tespit edilmesi halinde ilgili kurumlarla koordinasyon sağlanarak gerekli tedbirler alınmaktadır.

6) Gümüşlük Mahallesi, doğal ve kültürel değerleri nedeniyle ilgili koruma statülerine tabi alanlar içerisinde yer almaktadır. Antik Liman ve çevresindeki faaliyetler, koruma amaçlı plan kararları ve ilgili Koruma Bölge Kurulu kararları doğrultusunda değerlendirilmektedir. Bölgede deniz ve kıyı alanları, atıksu altyapısı ve çevre kirliliğine neden olabilecek faaliyetler denetlenmekte; gerekli durumlarda ilgili kurumlarla koordinasyon sağlanarak koruma tedbirleri uygulanmaktadır.

7) Muğla genelinde kıyı alanları, atıksu arıtma tesisleri, belediye altyapıları, turizm tesisleri, marina ve limanlar ile dere ve çayların denize ulaştığı noktalar rutin, risk esaslı ve şikâyete dayalı denetimler kapsamında kontrol edilmektedir. Gerekli görülen noktalardan numune alınmakta, mevzuata aykırılık halinde idari yaptırım uygulanmaktadır.

8) Bakanlığımızca kirliliğin yerinde tespitine yönelik çalışmalarımızdan kurulu kapasitesi 5000 m^3/gün ve üzeri olan atıksu arıtma tesisleri deşarj suları 22/03/2015 tarihli ve 29303 sayılı "Sürekli Atıksu İzleme Sistemleri (SAİS) Tebliği" kapsamında 7/24 online olarak takip edilmektedir. Tesislerde pH, iletkenlik, sıcaklık, çözünmüş oksijen ve debi gibi fiziksel parametrelerle birlikte KOİ ve AKM parametreleri izlenmektedir.

Güncel durumda kıyı illerimizi de kapsayacak şekilde Ülke genelinde 569 SAİS istasyonu mevcut olup; söz konusu istasyonların verileri Bakanlığımızca online takip edilmektedir. SAİS ile atıksu arıtma tesisi çıkış suları değerleri yükseldiğinde alarm oluşmakta, bu alarm durumu il Müdürlüklerimize ulaşmaktadır. Uzaktan otomatik numune aldırma yöntemi ile alınan atıksu numuneleri Bakanlıkça yetki verilen ve akredite laboratuvarlarca analiz edilmekte sonucunda yasal işlem uygulanmakta olup; bu sayede atıksu arıtma tesislerinde 7/24 teknolojik denetim gerçekleştirilmektedir.